

OR! אור

Brunch וחינוך

Hanouka et l'éducation

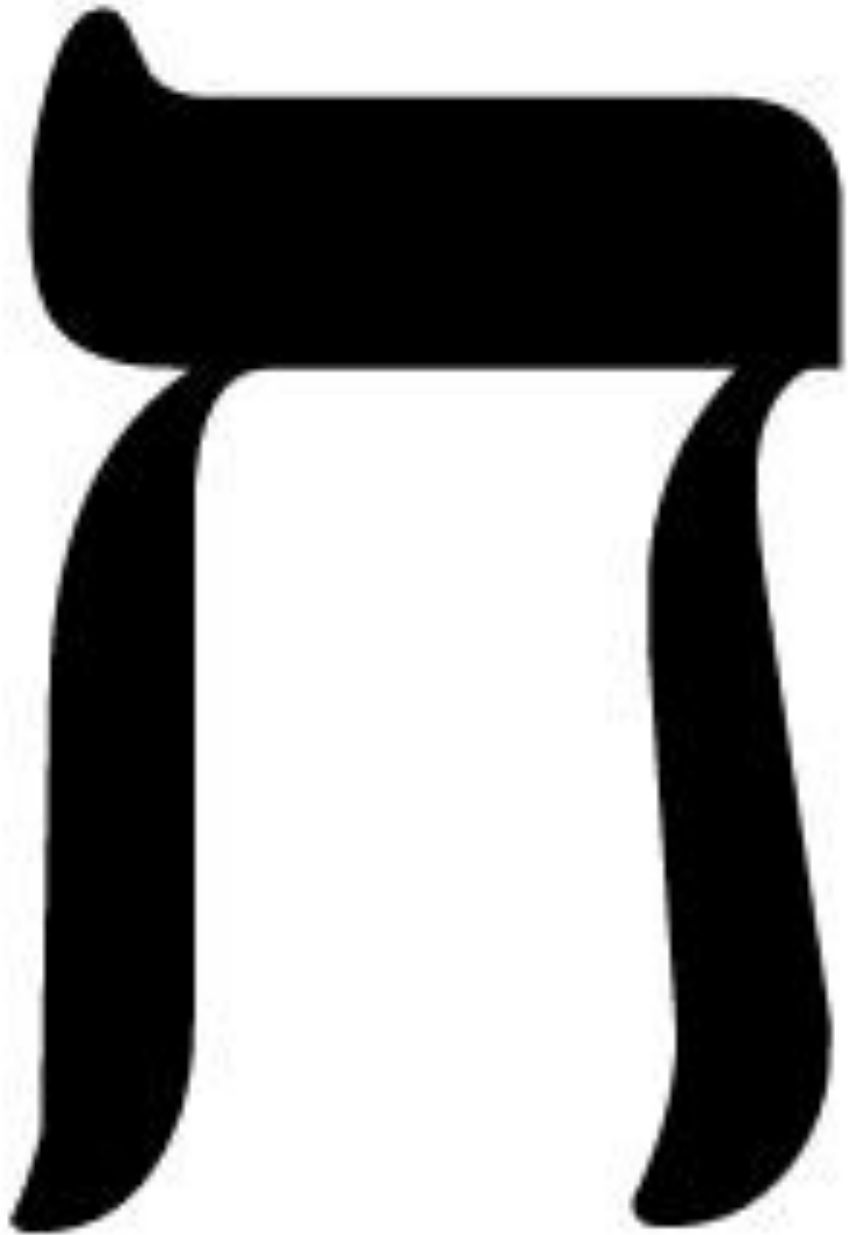

DÉPARTEMENT
PROMOTION
DE L'ALYA

המחלקה
לעידוד
עלייה

האות ח

חלון fenêtre

חדר salle, pièce

חבר ami, amie

חיים vie

חג fête

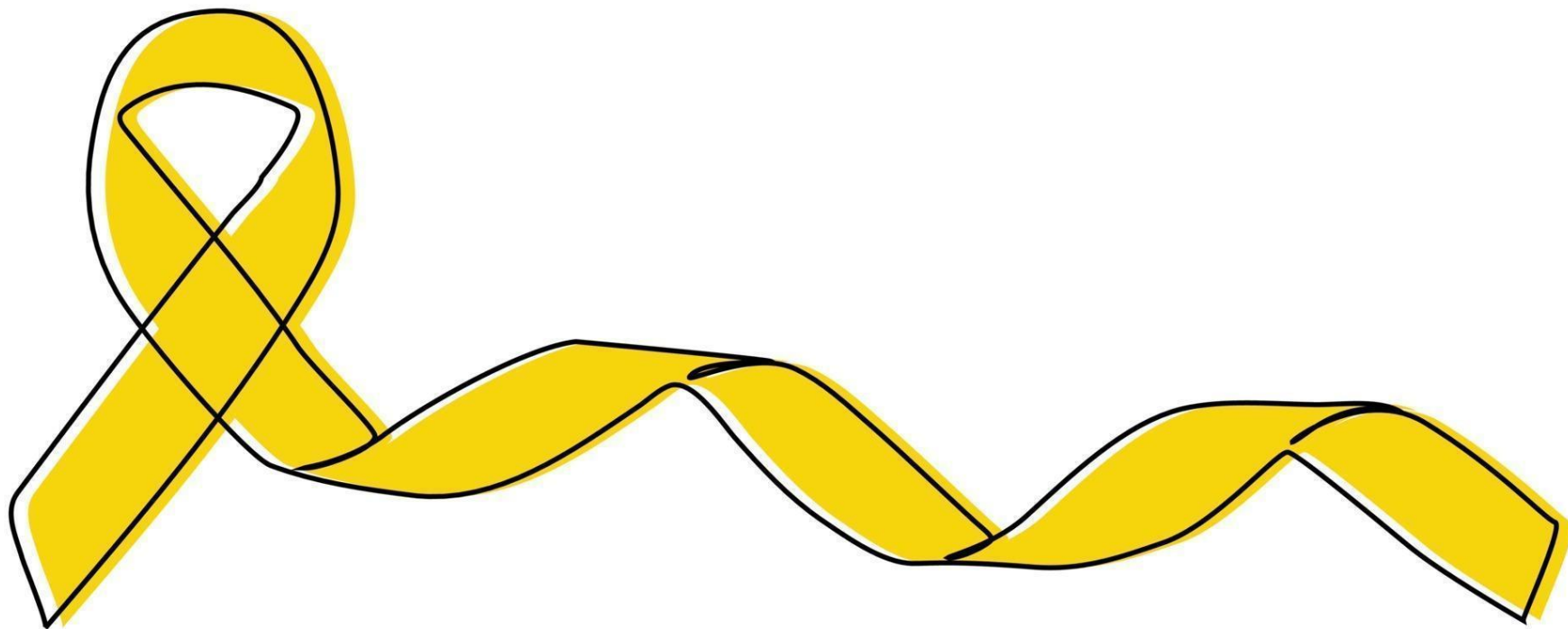
חוכמה Sagesse

• חינוך, ח.נ.כ.
• לחנך, להתחנך,
לחנוך

איך אפשר לצאת מחושך לאור ?

Milon Tikoun Olam מלון תקון עולם
Donner לתת
Obtenir לקבל
Prendre לקחת
Eduquer éducation לחנך חנוך
Changer changement לשנות שנוי
Aider aide לעזור עזרה
Allumer , éclairer , Lumière להאיר להדליק אור
association עמותה
La grâce חסד
Charité Justice צדקה צדק
Tikkun Olam la réparation du monde תקון עולם
Valeurs ערכים
Aide mutuelle עזרה הדדית
éclairer le chemin להאיר את הדרך
âme נשמה
cœur לב
Bonnes personnes אנשים טובים

שאלות

- מי האנשים שמאירים לכם את היום , אילו מקומות מאירים ומוארים בשבילכם ? מה זה אור בשבילי?
- למה אנחנו מפחדים מהחושך
- איך אפשר לצאת מחשך לאור?

מי האיש שמאיר אותי

"לתקן את העולם
פירושו לתקן את
החינוך"

מיהו האיש, המחנך, הסופר והגיבור יאנוש קורצ'אק?

יאנוש קורצ'אק (Janusz Korczak; 22 בפולנית) – ביולי 1878 – 7 באוגוסט (1942) [ ] שם העט שבו נודע הנריק גולדשמיט (Henryk Goldszmit), מחנך והוגה חנוכי, סופר, פובליציסט ופעיל חברתי יהודי-פולני.

ד"ר הנריק גולדשמיט, בעקבותיו נכנסנו אל בית היתומים, הוא לא רק רופא. הוא גם סופר ילדים מצליח, מגיש תכנית רדיו פופולרית, מיסדו ועורכו של עתון הנכתב כלו על ידי ילדים ובעקר – איש חנוך חשוב ומערך. למרות זאת, רבים לא מכירים את שמו. מרבית האנשים – אֵז והיום – מכירים רק את שם העט שלו: יאנוש קורצ'אק.

1934 קבוץ עין חרד. אנשי הקבוץ מחפשים את האורח החשוב שהגיע אתמול לקבוצם – מי שספריו והגותו החנוכית הפכו אותו לאישיות מוכרת וחסובה. בסופו של דבר מצאו אותו במטבח, מקלף תפוחי אדמה. הוא המשיך לעזר במטבח גם בהמשך בקורו, עבד בבית התינוקות וביקר בבית הספר. כמעט מדי ערב נתן הרצאה בנושאי חנוך. למרות אי ידיעת השפה העברית, הצליח ליצר קשר עם הילדים ולהשאיר חותם בל ימחה אצל ההורים והמחנכים שפגשו אותו. בבקורו מלא מחברות שלמות עם "מומנטים – רשמים ממה שראו ולמד בארץ ישראל, אך מרביתם אבדו. בשנת 1936 יגיע לבקור נוסף.

נר 1 על העתיד

*הדואג לימים זורע חיטים, הדואג לשנים
נוטע עצים, הדואג לדורות מחנך
אנשים.”*

Celui qui prend soin des jours sème le blé,
celui qui prend soin des années plante des
arbres, celui qui prend soin des générations
éduque les gens. »

כל אחד הוא אור קטן? איך אפשר להאיר את העולם?

בָּאנוּ חֲשׂוֹךְ לְגֵרֶשׁ,
בְּיַדֵּינוּ אֹר וְאֵשׁ.
כָּל אֶחָד הוּא אֹר קָטָן,
וּבְלָנוּ אֹר אֵיתָן.

נר שני על נתינה

”יש לך – תן. קשה? אני יודע. אבל תן בכל זאת. ללא תרעומת, מכל הלב. זה חשוב. נסיון – ומי יודע? אולי בשורת הימים שיגיעו (לא כ”כ מהר), כאשר ישתנה האדם (חייבים להאמין), והוא ייהנה יותר לתת מאשר לאגור. פשוט לא יהיה מסוגל לנהוג אחרת. בינתיים תעניק משלך באורך רוח, עד אשר (חייבים להאמין) יחלוק האדם בשמחה את מה שיש לו”

יאנוש קורצ'ק

המלך מתיא הראשון

חלק ראשון

בשנת 1937 בעקבות האנטישמיות הגואה, נאלץ קורצ'ק להפרד מתכנית הרדיו שלו ומבית היתומים הפולני, אותו נהל במקביל לזה היהודי. במכתב מאותה שנה כתב: "החלטתי החלטת נסיון אחרון: לעבר לשנות חיי האחרונות לארץ ישראל, לפי שעה לירושלים; שם – למוד הלשון העברית, כדי לעבר אחרי שנה לקבוצ".

ההחלטה לא יצאה אל הפועל. קורצ'ק נשאר בפולין עם ילדי בית היתומים. זרובל גלעד, אשר בקר בבית היתומים ב 1938- מספר: "בשנכנסנו אל בין פתלי הבית, קדמה אותנו תרועה בהירה של מצהלות ילדים – התרועה הרגילה עם הופעת הדוקטור האהוב... בשנפרדנו אמר: "סתיו יפה אצלנו השנה, בפולין, סתיו כזה אפלו בארץ ישראל לא תמצא, באמת! אך לו יכלתי להעלות לשם את כל הטפליה הזו שלי – הייתי מאשר!".

לו רק... אבל קורצ'ק נותר בפולין. בשנת 1940 עבר בית היתומים לגטו ורשה. שם, בצל הצפיפות, העני, הרעב ומחלת הטפוס שתקפה אותו, נלחם יום ביום בכדי להשיג לילדיו מזון ולאפשר להם שגרת חיים סבירה, ככל שאפשרו הנסבות. הוא הקים בבית היתומים בית ספר והתקיימו בו פעילויות תרבות כמו הצגות וקונצרטים.

¹ Au commencement, Dieu créa le ciel et la terre. ² Or la terre n'était que solitude et chaos; des ténèbres couvraient la face de l'abîme, et le souffle de Dieu planait à la surface des eaux. ³ Dieu dit: "Que la lumière soit!" Et la lumière fut. ⁴ Dieu considéra que la lumière était bonne, et il établit une distinction entre la lumière et les ténèbres. ⁵ Dieu appela la lumière jour, et les ténèbres, il les appela Nuit. Il fut soir, il fut matin, un jour.

בְּרֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת
הָאָרֶץ. ^ב וְהָאָרֶץ, הִיְתָה תְהוֹ וּבְהוּ, וְחֹשֶׁךְ,
עַל-פְּנֵי תְהוֹם; וְרוּחַ אֱלֹהִים, מְרַחֶפֶת עַל-
פְּנֵי הַמָּיִם. ^ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, **יְהִי אֹר;** וַיְהִי-
אֹר. ^ד וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת-הָאֹר, כִּי-טוֹב;
וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים, בֵּין הָאֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ. ^ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם, וְלַחֹשֶׁךְ
קֶרַח לַיְלָה; וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר, יוֹם אֶחָד

בראשית א .

שָׁמַיִם וָאָרֶץ, אֶרֶץ וּתְהוֹם, **אֹר** וְחֹשֶׁךְ, טוֹב וְרַע, יוֹם וְלַיְלָה, בֹּקֶר וְעֶרֶב

חנוכה 2023 מדליקים נר בביכר החטופים

נר שלישי על התבוננות פנימית

היה כפי שהנך – חפש דרך בעצמך – הכר את עצמך, לפני שתרצה להכיר את הילדים. חשוב נא למה אתה מוכשר ואחר כך תבוא לתחום תחומים לזכויותיהם וחובותיהם של הילדים.

קודם כל אתה בעצמך ילד ועליך לחנך ולהשכיל את עצמך.

"Tout d'abord, vous êtes vous-même un enfant et vous devez vous éduquer et vous enrichir"

גיבור, גבורה, גבור, גברת, לגבור, להתגבר, להגביר

נר רביעי על ייחודיות

*”הדרך שבחרתי, ושבחרתי לי למטרת, איננה
הקצרה ביותר וגם לא הנוחה ביותר, ברם, היא
הטובה ביותר בשבילי, משום שהיא שלי, משום
שהיא משל עצמי.”*

Le chemin que j'ai choisi et que j'ai
choisi pour mon but n'est ni le plus
court ni le plus pratique, mais il est le
meilleur pour moi, parce qu'il est le
mien, parce qu'il est devenue de moi-
même . »

טקסטים על אור ונרות

הנר
נתן יונתן

וּבַלַּיִל סַעַר, מְאַחֵר,
כְּשֶׁרְעָמִים נוֹפְלִים בַּחֲשֵׁכָה,
וְלֹא רוֹאִים שָׁמַיִם, לֹא כּוֹכַב זֹהָר,
אֶז מִדְּלִיקִים אֶת שְׂאֵרֵי הַנֵּר
וַיֵּשׁ תִּקְוָה שֶׁהָעוֹלָם יָשׁוּב וַיִּתְבַּהַר

Et la nuit de tempête, tard
Lorsque les tonnerres tombent dans le noir
Nous ne voyons pas les cieux
Ni une étoile brillante
Alors, nous allumons le reste de la bougie
et l'espoir que le monde redeviendra plus clair .

הדלקתי נר
פניה ברנשטיין

בְּשַׁחֲוֹר הַלַּיִל הַדְּלַקְתִּי נֵר,
קָטָן, עֲלִיז שְׁלֵהֶבֶת.
רָגַז הַלַּיִל הַסּוֹעֵר,
רָגַזָּה הָרוּחַ הַנוֹשֶׁבֶת.
”אֶכְבֶּדָּה נֵר חָצוּף” –
הָרוּחַ קוֹל הַזְעִימָה.
”דַּעוּף תִּדְעֶךָ לְלֹא הִבְהוּב – !”
הָעֲנָנָה הָרְעִימָה.
אֶף הַשְׁלֵהֶבֶת הַבָּרָה
צוֹחֶקֶת וְזוֹרַחֶת.
גְּרִי הִקְטַבְתָּ בְּסַעֲרָה
אֵינֹו יוֹדֵעַ פְּחָד.

נר חמישי על אהבה

*”אין לתת לילד מורה האוהב את הספר
ואינו אוהב את האדם.”*

**Un enfant ne devrait pas avoir un
professeur qui aime le livre et
n’aime pas la personne. »**

אנטואן דה סנט אכזופרי הנסיך הקטן אצל מדליק הפנסיים מתוך "הנסיך הקטן"

הפלנטה החמישית הייתה מעניינת מאד.

היא הייתה הקטנה שבכלן. הייתה עליה די מקום רק לפנסי רחוב ולמדליק פנסיים. הנסיך הקטן לא הבין מה צריך יש בפנסי רחוב ובמדליק פנסיים אי-שם בשמים, על גבי פלנטה שאין בה בני-אדם, ואין בה אפילו בית אחד. למרות זה חשב: אולי איש זה מגחך, אבל הוא פחות מגחך מן המלך, הרברבן, איש העסקים, והשתין. לכל הפחות מלאכתו יש לה טעם.

באשר הוא מדליק את פנסי הרחוב, דומה הדבר לךך שהפיח חיים בכוכב אחד נוסף, או פרח אחד נוסף. באשר הוא מכבה את הפנסי שלו, הוא משכיב את הפרח או הכוכב לישון. זה עסוק יפה, ומאחר שהוא יפה, יש בו תועלת של ממש. באשר הגיע ברח בנימוס את מדליק הפנסיים. בקר טוב. מדוע כבית את הפנסי?"
"אלה ההוראות, השיב מדליק הפנסיים", בקר טוב."
"מה הן ההוראות?"

"ההוראות הן שעלי לכבות את הפנסי. ערב טוב. והוא שם והדליק את הפנסי.

"אבל למה שבת והדלקת את הפנסי זה עתה?"

"אלה ההוראות, השיב מדליק הפנסיים.

"אינני מבין", אמר הנסיך הקטן.

"אין מה להבין" אמר מדליק הפנסיים, ההוראות הן הוראות. בקר טוב." והוא כבה את הפנסי שלו.

הנרות הללו שאנו מדליקים
על הניסים ועל הנפלאות

נר שישי על סבלנות

*"כמה אבני חן מפסיד אדם, מפני שאבד
לו אורך-הרוח לדבר עם הבריות ללא
תכלית וכוונה - אלא סתם, כדי
להכירם."*

"Combien de pierres précieuses une personne perd-elle parce qu'elle a perdu la patience de parler à l'humanité sans but ni intention - mais juste pour apprendre à les connaître."

signification du nom Hag Ourim ou Hag Orot

משמעות השם חג האורים או חג אורות?

אורים ואורות

השם הנרדף לחנוכה "חג האורים" עולה במאה התשע עשרה כאחד התרגומים לשם החג שיוסף בן מתתיהו של אור) או ל"אורים" (רבים של אור)? מעיד עליו. האם מחדשי הצירוף התכוונו ל"אורים" (רבים)

בימינו צורת הרבים של **אור** היא **אורות**, אבל לא כך היה תמיד. במקרא צורת הרבים מתועדת פעם אחת בלבד, בתהלים – במזמור קלו הידוע:

"לְעֵשָׂה **אֲוִרִים** גְּדֹלִים, כִּי לְעֹלָם חִסְדּוֹ" (פסוק ז). גם במגילות שנמצאו בקומראן משמשת לא פעם הצורה **אורים**, כמו במגילת הסרכים – שם נזכר **שר האורים** לצד **מלאך חושך**. צורת רבים זו שימשה לא מעט בפיוטים ואף במאה התשע עשרה אצל סופרי ההשכלה ובמאה העשרים בחיבוריהם של סופרים דוגמת ביאליק וברנר.

במקרא **אורות** (מלכים ב ד, לט) הוא עשב מאכל, אבל נחלקו הדעות על פירוש **אורות** בישעיהו כו, יט: "כִּי טַל אֹרֹת טַלְלָךְ". [1] שמא **אורות** הוא אותו העשב או צורת הרבים של **אור** או **אורה**? אפשר אפוא שהצורה **אורות** כבר משמשת במקרא, אבל עיקר השימוש בה בתקופה מאוחרת יותר – למן ימי הפיוטים ואילך.

בלשון ימינו נזנחה כמעט לחלוטין הצורה **אורים** ופינתה מקומה ל**אורות**, אך במאה התשע עשרה עוד שימשה **אורים**. ובתקופה זו גם זרח אורו של הכינוי **חג**

האורים לחנוכה. נראה שבתחילה הוא נקרא **חג האורים**, כלומר 'חג האורות'. מקור השם הוא בשם לחנוכה שנזכר בכתבי ההיסטוריון היהודי הנודע יוסף

בן־מתתיהו (הידוע גם כיוספוס פלוויוס): בחיבורו "קדמוניות היהודים", החיבור המקיף שכתב ביוונית על תולדות עם ישראל, הוא מתאר את חידוש העבודה בבית המקדש בידי יהודה (המכבי). לפי תיאורו נמשכה החגיגה על חידוש הקורבנות שמונה ימים, ובעקבותיה קבעו בחוק (כלומר בהלכה) חג של שמונה ימים גם לדורות הבאים. מאז ועד היום, הוא כותב, אנו חוגגים חג זה וקוראים לו (φῶτα באותיות לטיניות – fota או בכתב המוכר יותר – phota צורת הרבים של φῶς או φάος 'אור') – כלומר 'אורים' או 'אורות'. [2]

בתרגום הראשון של "קדמוניות היהודים" לעברית משנת 1864 נקט המתרגם קלמן שולמאן תמורת φῶτα את הצירוף **חג המאורות**, וגם כינוי זה לחנוכה שימש מעט בעשורים הבאים. אולם השם שפשט מסוף המאה התשע עשרה היה **חג האורים**. כך למשל אנו מוצאים בספרו של מאיר רבינוביץ "המחנים" משנת 1888: "ובן מתתיהו העיד שנקרא **חג האורים** מפני שהיתה אור ליהודים".

ואולם כיום נהוג לכנות את החג **חג האורים**, כלומר 'חג האש', כהרי **אור** פירושו 'אש', כך למשל בתיאור האירוני של ישעיהו הנביא להכנת הפסילים: "חֲצִיּוֹן [של

העץ לפסל] שָׁרַף בְּמוֹ אֵשׁ, עַל חֲצִיּוֹן בֶּשֶׂר יֵאָכֵל, יִצְלָה צְלִי וַיִּשְׁבַּע, אִף יָחַם וַיֹּאמֶר הָאֵח חֲמוּתִי רְאִיתִי **אור**" (מד, טז). היקרות סתומה אחת של צורת

הרבים **אורים** [3] מזדמנת בפסוק בישעיהו: "עַל כֵּן בְּאֲרָמִים כִּבְדוּ ה' בְּאֵי הַיָּם שֵׁם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל" (ישעיהו כד, טו). בספרות המדרש התפרשה

המילה **אורים** שבפסוק כ'פנסים' (כלומר נרות או כלים לנרות), ופירוש זה התקבל בספרות ההלכה לדורותיה. [4]

ייתכן אפוא שגם בעקבות הבנה זו – ולא רק בגלל שקיעת צורת הרבים **אורים** ובגלל הקשר בין אור לאור 'אש' ובין אש לנרות החנוכה – היה **חג האורים** בפי כול לחג

האורים.

מילון לחנוכה

נְרוֹ יָאִיר
אוֹרָה וְשִׂמְחָה
וְיֵהִי אוֹר
אוֹר יְקָרוֹת
אוֹר שְׂבַעַת הַיָּמִים
אוֹר הַגָּנוּז
אוֹר יָרֵק

סְבִיבוֹן
חֲנֻכָּה
כַּד / כַּד יוֹנִי
מְטַבְּעוֹת עֲתִיקִים
נְרוֹת
סִפְגָּנוֹת
חֲשִׁמוֹנָאִים
יְהוּדָה הַמַּכְבִּי
בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ
דְּמֵי חֲנֻכָּה

Talmud תלמוד

למה אנחנו מפחדים מהחושך?

- תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ח' עמוד א
- תנו רבנן [שנו רבותינו:] לפי שראה אדם הראשון יום שמתמעט והולך אמר: אוי לי! שמא בשביל שסרחתי עולם חשוך.
- בעדי וחוזר לתהו ובהו וזו היא מיתה שנקנסה עלי מן השמים!
- עמד וישב שמונה ימים בתענית וב[תפלה כ]ון שראה תקופת טבת, וראה יום שמאריך והולך אמר: מנהגו של עולם
- ה וא! הלקי ועשה שמונה ימים טובים.
- ל שנה האחרת עשאן לאלו ולאלי ימים טובים.

נר שביעי על ילדים

”אין ילד רע, יש ילד שרע לו בחייו והוא מוציא תסכולו כלפי חוץ”

”Il n’y a pas de mauvais garçon, il y a un garçon qui a eu une mauvaise vie et il évacue sa frustration”

סיפורים שמאירים

- כִּשְׁהַסְמָג"ד נִפְצַע, הַיָּא הַבִּינָה שֶׁהִיא הַמְּפַקֶּדֶת בְּשֵׁטַח. אֵילָן, קְצִינַת מְבַצְעִים שֶׁל גְּדוּד 13 בְּגוֹלְנֵי נֶהְלָה אֶת הַחֵמ"ל שֶׁל הַבְּסִיס בְּנֶחֱל עַז. כ. 100 מְחַבְּלִים רְכוּבִים הִגִּיחוּ לְבְּסִיס לְפָנוֹת בְּקָר בְּמִסְוֶה שֶׁל אֲזַעֲקַת טִילִים, אֵילָן קִבְּצָה אֶת הַחִילִים בְּמַגוּנִית וְרָצָה לְחַמ"ל וּמִשָּׁם נֶהְלָה אֶת הַקָּרָב. כִּשְׁהַבִּינָה שֶׁהַכּוֹחוֹת שִׁיגִיעוּ מְקַצִּים קֶדֶם לְיִשׁוּבִים. הַקְּפִיצָה טְנָקִים לְעַמְדוֹת, הֶעֱלֵתָה מִסוּקִים וְכוּנָה אוֹתָם לְמִטְרוֹת הַיָּרִי. לְאַחַר 4 שָׁעוֹת שֶׁל קְרָבוֹת, הַמְּחַבְּלִים כָּתְרוּ אֶת הַחֵמ"ל וְהִצְלִיחוּ לְהִשְׁחִיל לְתוֹכוֹ רְמוֹנֵי רֶסֶס שֶׁהִתְפּוֹצְצוּ וְעָלוּ בְּאֵשׁ. אֵילָן קִרְאָה לְכָלֵם לְקַחַת סִכּוּן וּלְנִסּוֹת לְהַמְלִיט, הִיא רָצָה עִם חִילִים נוֹסְפִים לְחַפֵּשׂ בְּעֵשֶׂן הַסְּמִיָּה אֶת הַשְּׂרוּתִים שֶׁם זָכְרָה שִׁישׁ חִלּוֹן לְלֹא סוֹרְגִים, שֶׁבָּרָה אֶת הַחִלּוֹן בְּשְׂרוּתִים וְהִטִּילָה בְּפֶתַח מְזַעְרֵי אֶת הַגּוֹף שֶׁלָּהּ כְּאִשֶׁר מִי שֶׁנִּמְצָא מֵאַחֲרוּיָהּ דוֹחֵף אוֹתָהּ. וְכָךְ, מִשְׁנֵי חִלּוֹנוֹת הִצְלִיחוּ לְצַאת 6 חִילִים נוֹסְפִים וַיַּחַד הֵם הִתְחַבְּאוּ בֵּין הַשִּׁיחִים וַיִּצְרוּ קֶשֶׁר עִם כּוֹחוֹת חִלּוּץ מִיַּחַדִּים. כ. 70 חִילִים נִצְלוּ, בְּזָכוֹת לוֹחְמִים וְטְנָקִיסְטִים שֶׁהִגְנוּ עֲלֵיהֶם, וְכוֹחוֹת הַחִלּוּץ שֶׁחִסְלוּ אֶת הַמְּחַבְּלִים הַנוֹתְרִים.

• חֲרָבוֹת בְּרָזֶל. תִּשְׁפ"ד 2023

נר שמיני על מחויבות

”אינני קיים כדי שיאהבוני ויוקירו אותי,
אלא כדי שאפעל אני ואוהב. אין
הסביבה חייבת לעזור לי אלא אני חייב
לדאוג לעולם.”

”Je n'existe pas pour être aimé et
chéri, mais pour agir et aimer.
L'environnement ne doit pas
m'aider, mais je dois prendre soin
du monde.”

**...זְשׁוּנִים צְבָעֵי הַפְּרָחִים וְגוֹנֵי עֵינֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם ...
רַק מִי שֶׁאֵינוֹ אוֹהֵב מַחֲשָׁבָה יִצְטַעַר עַל הַשׁוֹנֵי
וְהַרְבֵּגוֹנֵיזוֹת, הַמְאֲלִיצִים אוֹתָנוּ לַחֲשֹׁב וּלְהַבִּין .”
ילדות של כבוד,**

**”הִיָּה יוֹם יָפָה .הַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה .הַכֵּל
יִצְאוּ לָרְחוֹב ,לִרְאוֹת אֶת מַלְכָם בַּפַּעַם
הָאַחֲרוֹנָה .לְרַבִּים עָמְדוּ דְמָעוֹת
בְּעֵינַיִם .אֵךְ מִתִּיא לֹא רָאָה אֶת
דְּמָעוֹתֵיהֶם .אֵלוֹ רָאָה ,הִיָּה לוֹ קֵל
יוֹתֵר לְצַעַד אֶל מְקוֹם הַהוֹצָאָה
לְהוֹרֵג .אֵלֶּה אֲשֶׁר אָהָבוּ אֶת מִתִּיא
שָׁתְקוּ ,מִשּׁוֹם שֶׁחֲשָׁשׁוּ לְבַטָּא אֶת
אֶהְבָתָם וְהַעֲרִצְתָם בְּנוֹכְחוֹת הָאוֹיֵב .
חוּץ מִזֶּה מָה יִכְלוּ לְקַרֵּא ?הֵם הָיוּ
רְגִילִים לְצַעוֹק” :יְחִי הַמֶּלֶךְ !”אֲבֵל
מָה הִיָּה עֲלֵיהֶם לְקַרֵּא עֲכָשׁוּ ,
כְּשֶׁהַמֶּלֶךְ הֵלֵךְ לְקַרֵּאת מוֹתוֹ?”**

**(הַמֶּלֶךְ מִתִּיא הָרֵאשׁוֹן / יָאנוֹשׁ
קוֹרְצֵ'אק)**

בַּחֲמִשָּׁה בְּאוֹגוֹסְט ,1942 צִעַד קוֹרְצֵ'אק עִם הַיְלָדִים וְעִם שְׂאָר
מְחַנְכֵי בֵּית הַיְתוּמִים ,אֶל כְּפָר הָאוֹמְשֵׁלֶאג ,אֶל רֶכֶבֶת הַמּוֹת
לְטֵרֵבְלִינְקָה .יוֹתֵר מִפַּעַם אַחַת קִבֵּל הַצָּעוֹת לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹ
אֶךְ הוּא סָרַב לְכַלֵּן (”חַיֵּב אֲנִי לָתֵת כְּסוּי לְכָל מָה שֶׁהִטַּפְתִּי
וְעָשִׂיתִי בְּחַיֵּי –נֶאֱמָנוֹת לֵילַד וּלְאָדָם .”)הוּא צִעַד כְּשֶׁמֶאֱחֹרָיו
כְּמֵאֲתִים יְלָדִים מְסֻדָּרִים בְּשׁוֹרוֹת ,שְׁנֵי יְלָדִים בְּזָרוּעוֹתָיו (או
אוֹחֲזִים בְּיָדָיו ,הַדְּעוֹת חֲלוּקוֹת (וְרֵאשׁוּ מוֹרֵם .זְכָרוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל
מִי שֶׁצָּפוּ בַּמַּחֲזָה וְנִצְלוּ ,יִתְאַרוּ אֶת תְּחוּשַׁת הָעֶצֶב הַתְּהוֹמִי ,
הַיָּאוֹשׁ וְחֹסֵר הָאוֹנִים שֶׁחֲשׂוּ לְמִרְאֵה הַיְלָדִים וּמוֹרֵיהֶם הַהוֹלְכִים
אֶל מוֹתָם ,וּלְמִרְאֵה הַהוֹלֵךְ בְּרֵאשֵׁם –אֶחָד הָאֲנָשִׁים הַהוֹמְנִיִּים
בְּיוֹתֵר בְּתוֹלְדוֹת הָאֲנוֹשׁוֹת ,אֲשֶׁר נֶאֱלַץ לְהַעֲבִיר אֶת שְׁנוֹת חַיָּו
הָאַחֲרוֹנוֹת –וּלְסִימָם –בְּאַחַת הַתְּקוּיפוֹת הַכִּי פְּחוֹת הוֹמְנִיּוֹת
בְּתוֹלְדוֹתֶיהָ .

אור גדול אמיר דדון

• וְאִם הָיָה לִי קִצָּת עֲצוּב אוֹלֵי לַמִּדְתֵי מִזָּה
מִשְׁהוּ חָשׁוּב כִּי בַסּוֹף בְּשִׁזְהָ נִגְמַר יֵשׁ סִבָּה
לְכָל דְּבָר לְבַד בְּתוֹךְ כָּל הַטְּרוּף אֲנִי חוֹשֵׁב
אִיךָ שֶׁהַזְמַן יִכּוֹל לָעוֹף אֲבָל בַּסּוֹף בְּשִׁזְהָ
נִגְמַר יֵשׁ סִבָּה לְכָל דְּבָר אור גדול מאיר
הַכֵּל עוֹד לֹא צָרִיךְ לִשְׁאֹל אֲנִי בָּא לְלַמֵּד
מִמָּה שְׂטוּב וְלַחֲיוֹת לְהִתְחִיל הַכֵּל
מִהִתְחַלָּה כְּמוֹ לְנַשֵּׁם בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה
אֲנִי כָּאֵן אֲנִי לֹא מִתְבַּזֵּז יוֹתֵר

• וְאִם אֲנִי יִכּוֹל רַק לְזַכֵּר לְכָל אֶחָד יֵשׁ אֶת
הַדֶּרֶךְ לְעֵבֵר אֲבָל בַּסּוֹף בְּשִׁזְהָ נִגְמַר יֵשׁ
תְּשׁוּבָה לְכָל דְּבָר אור גדול מאיר הַכֵּל עוֹד
לֹא צָרִיךְ לִשְׁאֹל אֲנִי בָּא לְלַמֵּד מִמָּה שְׂטוּב
וְלַחֲיוֹת לְהִתְחִיל הַכֵּל מִהִתְחַלָּה כְּמוֹ לְנַשֵּׁם
בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה אֲנִי כָּאֵן אֲנִי לֹא מִתְבַּזֵּז
יוֹתֵר

אור גדול! מקהלת קולולם
Kooloolam